

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอ เมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

Teacher Participation in School Budget Administration in Mueang Sa Kaeo District, under The Office of Sakaeo Primary Educational Service Area 1

พิพัฒน์ มณีรัตน์¹, กุลจิรา รักษนคร²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,
Pipat.mane@northbkk.ac.th

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,
usaaporn.kl@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณโดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 237 คน กำหนดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Kregcie & Morgan,1970,p.608) การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) มีค่าความสอดคล้องดัชนีอยู่ระหว่าง 0.60-1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test Independent Samples)และการทดสอบค่าเอฟ (F-test Independent Samples)และวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน สำหรับครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังนั้นประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่าการมีส่วนร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่บางด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ควรมุ่งเน้นการบริหารงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูทุกฝ่ายมีบทบาทตั้งแต่ขั้นตอนการวิเคราะห์ การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล และการรายงานผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและความคุ้มค่าในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา

คำหลัก: การมีส่วนร่วมของครู, การบริหารงานงบประมาณ, สถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of teachers' participation in budget administration in schools in Mueang Sa Kaeo District; 2) compare teachers' participation in budget administration as classified by gender, educational level, and work experience; and 3) explore guidelines for developing teachers' participation in budget administration in schools under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 237 teachers in the 2025 academic year, determined using the Krejcie and Morgan (1970: 608) table. Stratified sampling and simple random sampling techniques were employed. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.60 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.92. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, F-test, and Scheffé's method for multiple comparisons.

The findings revealed that the overall and aspect-wise levels of teachers' participation in budget administration were at a high level. When classified by gender, there was a statistically significant difference at the .05 level in overall participation, particularly in financial management and budget control, as well as financial reporting and performance reporting. In terms of educational level, no significant differences were found in overall or aspect-wise participation. Regarding work experience, no significant difference was found in overall participation; however, some aspects showed statistically significant differences at the .05 level.

Guidelines for enhancing teachers' participation in school budget administration should emphasize participatory management by encouraging teachers to be involved in all stages, including analysis, planning, implementation, monitoring and evaluation, and

reporting. This approach is expected to improve efficiency, transparency, and cost-effectiveness in school budget administration.

Keywords: Teachers' Participation, Budget Administration, Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิคและวิธีการบริหารที่หลากหลายรูปแบบสามารถนำไปบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด และให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นมืออาชีพ โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะเฉพาะและอาศัยการบริหารโรงเรียนหรือสถานที่ที่ผู้คนเรียนรู้ สิ่งสำคัญสำหรับทุกคนที่ทำงานที่นั่นและใครก็ตามที่สามารถช่วยกันทำงานร่วมกันเพื่อทำให้สิ่งต่างๆ ดีขึ้น และการบริหารโดยใช้องค์คณะบุคคลตลอดทั้งการอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่างๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา สถานศึกษาตามภาระหน้าที่สถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งใน การบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้ที่เกิดจากการบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การ ให้บริการการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมี

บทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการ บริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กร ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545)

การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ จะช่วยให้การใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาอย่าง แท้จริง อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบร่วม และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ งบประมาณให้ดียิ่งขึ้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงาน โดยยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังพบว่าการมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในบางแห่งยังไม่ชัดเจนหรือไม่ทั่วถึง

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาค้นคว้ามีส่วน ร่วมของครูในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการ บริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

วัตถุประสงค์

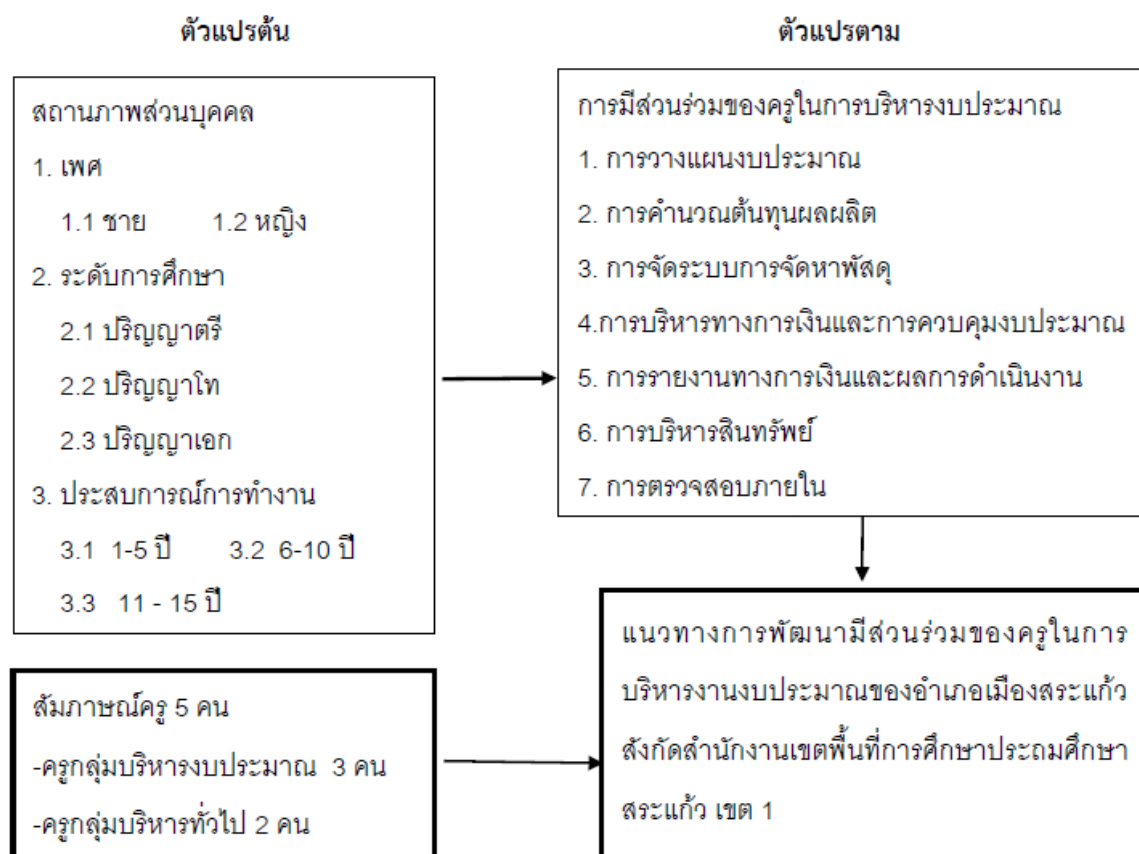
1. เพื่อศึกษาค้นคว้ามีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาใน อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของอำเภอ เมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
2. สามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้แนวคิดจากกระทรวงศึกษาธิการ, 2556: 48 ใน 7 ด้าน ดังกรอบแนวคิดต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมืองสระแก้ว ซึ่งมีจำนวน 57 โรงเรียน รวมมีจำนวนครูทั้งสิ้น 583 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว ปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งสิ้น 237 คน โดยจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 237 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว แบ่งออกเป็น 3 ตอนรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการตรวจสอบภายใน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณมาก

ระดับ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับทางการพัฒนามีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของอำเภอเมืองสระแก้ว โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ 5 คน จากครูหัวหน้าบริหารงบประมาณ 3 คน และครูหัวหน้าบริหารทั่วไป 2 คน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการสร้างเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ร่างแบบสอบถามตามสาระการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณโรงเรียน
3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา แล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วรวบรวมแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97
6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอเมืองสระแก้ว ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 โรงเรียน
2. นำส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 237 ชุดในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 237 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำผลการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Data Analysis) เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึก และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วทำการแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535)

4.51-5.00 หมายความว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายความว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายความว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าที (t-test Independent Samples) และ ค่าเอฟ (F-test Independent Samples) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

4. แนวทางการพัฒนามีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของอำเภอเมืองสระแก้ว โดยการสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง 5 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

- 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 ค่าที (t-test Independent Samples)
 - 3.2 ค่าเอฟ (F-test Independent Samples) เมื่อพบความแตกต่างใช้ วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')
4. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 237 จำแนกตามเพศ มากที่สุด คือ เพศหญิง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมา เพศชาย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 จำแนกตามระดับการศึกษา มากที่สุด คือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมา ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มากที่สุด คือ การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 รองลงมา ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 และ ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10
2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนการผลิต ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ และด้านการตรวจสอบภายใน

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว 1 โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา 7 ด้าน	\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	4.45	0.518	มาก	2
2. ด้านการคำนวณต้นทุนการผลิต	4.41	0.693	มาก	4
3. ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ	4.33	0.606	มาก	7
4. ด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ	4.48	0.632	มาก	1
5. ด้านการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน	4.42	0.630	มาก	3
6. ด้านการบริหารสินทรัพย์	4.38	0.609	มาก	5
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	4.39	0.670	มาก	6
รวม	4.41	0.519	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ครูมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.519) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.632) รองลงมา ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.518) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.606)

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา	เพศ		ระดับการศึกษา		ประสบการณ์ทำงาน	
	t	P-value	t	P-value	F	P-value
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	0.612	0.331	1.377	0.981	11.773**	0.000
2. ด้านการคำนวณต้นทุนการผลิต	0.893	-0.285	1.593	0.175	8.409**	0.000
3. ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ	1.609**	0.001	1.107	0.299	8.674**	0.000
4. ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ	1.542*	0.014	0.877	0.306	19.931**	0.000
5. ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน	0.871*	0.046	0.459	0.488	9.984**	0.000
6. ด้านการบริหารสินทรัพย์	1.699	0.725	1.009	0.734	11.490**	0.000
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	1.845	0.222	0.517	0.153	9.520**	0.000
รวม	1.323*	0.039	1.193	0.149	16.065**	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการศึกษา มีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศ และประสบการณ์ทำงาน มีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุป ผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ รองลงมาด้านการวางแผนงบประมาณ) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ สรุปได้ ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนงบประมาณครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ กรอบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางและจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีรองลงมาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนงบประมาณ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ที่จะทำในนโยบายของหน่วยงานบรรลุ ผลสำเร็จและข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคำนวณต้นทุนการผลิตครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดคำนวณ ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนที่สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลผลิต รองลงมาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดคำนวณค่าใช้จ่าย ที่เป็นต้นทุน กิจกรรมเพื่อดำเนินการให้เกิดผลผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานข้อมูลต้นทุนผลผลิตได้อย่างเป็นระบบและถูกต้อง

1.3 ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการ จัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุ สิ่งของหรือบริการที่มีคุณภาพ รองลงมาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดเก็บรักษาเอกสารหลักฐานการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเป็นระบบและปลอดภัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ

1.4 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดระบบการเงินให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รองลงมาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน กำกับการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน และมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีของสถานศึกษาตามเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย และกำหนดความรับผิดชอบในการบันทึกบัญชีมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างชัดเจน

1.5 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลแผนงาน/โครงการ เพื่อแสดงความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน รองลงมาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานประจำปี และรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และต้นสังกัดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิต

และสร้างเครื่องมือ เพื่อประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จประเมิน แผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติการ ประจำปี

1.6 ด้านการบริหารสินทรัพย์ครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษา เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรในการบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษา รองลงมา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่าและ เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการวางแผนกำหนดความต้องการและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเปิด โอกาสให้มีส่วนร่วมในจัดทำนโยบายการสร้างควมตระหนักและให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการ บริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษา

1.7 ด้านการตรวจสอบภายในครุมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษา เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรายงานผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานใน สถานศึกษาให้ทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้องรองลงมาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงาน ผลการตรวจสอบ และติดตามผลการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษา เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายใน โดยมีการดำเนินงานเป็นที่มาเสนอและ เผยแพร่รายงานต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป

2. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษาในเขตการศึกษาอำเภอเมืองสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การ ทำงาน ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณโดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุม งบประมาณและด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และพบว่าด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมไม่ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณ ต้นทุน การผลิต และด้านการตรวจสอบภายใน ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านที่เหลือ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของอำเภอเมืองสระแก้ว โดยการสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง

จากการสัมภาษณ์ครูกลุ่มบริหารงบประมาณ และครูกลุ่มบริหารทั่วไปในอำเภอเมืองสระแก้ว โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นกลุ่มกลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 3 คน และครูกลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 2 คน ในอำเภอเมืองสระแก้ว สรุปได้ว่า

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ครูทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทอย่างเป็นระบบในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารการเงิน การรายงานผล การบริหารสินทรัพย์ จนถึงการตรวจสอบภายใน โดยเน้นการให้ความรู้ที่ถูกต้อง การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน การพัฒนาระบบและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน และการสื่อสารข้อมูลอย่างโปร่งใส ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความตรวจสอบได้และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า อันจะนำไปสู่การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาที่มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

จากการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 ได้ส่งเสริมสนับสนุนจัดการอบรมให้ความรู้ในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินและงบประมาณ เพื่อให้ทราบถึงหลักการแนวทางปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งยังมีระบบกำกับ ติดตามการรายงานผลงาน ในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการ ปฏิบัติงาน ยกย่องระดับคุณภาพและมาตรฐานการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี (2560) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงษ์ สมศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง บริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานงบประมาณแบบ

มุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง สระแก้ว โดยรวมแตกต่างกันสอดคล้องกับ จารุวรรณ รากเงิน (2561) ที่ศึกษาพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ มาแต่้ม (2560) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของอำเภอเมือง สระแก้วแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาควรมุ่งเน้น การเปิดโอกาสให้ครูทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทอย่างเป็นระบบในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผน งบประมาณ การคำนวณต้นทุน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารการเงิน การรายงานผล การบริหารสินทรัพย์ จนถึงการตรวจสอบภายใน โดยเน้นการให้ความรู้ที่ถูกต้อง การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน การพัฒนาระบบและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน และการสื่อสารข้อมูลอย่างโปร่งใส ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความตรวจสอบได้ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า อันจะนำไปสู่การบริหารงาน งบประมาณของสถานศึกษาที่มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาน้อยที่สุด 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุครูมีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดระบบการจัดหาพัสดุ ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการจัดซื้อจัดจ้าง และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตาม ระเบียบกฎหมาย ตามที่ราชการกำหนด สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง อย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการ จัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุ สิ่งของหรือบริการที่มีคุณภาพ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการ จัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุ สิ่งของหรือบริการที่ตรงกับความต้องการ ในเวลาที่รวดเร็ว และมีราคาที่เหมาะสมสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดเก็บรักษาเอกสาร หลักฐานการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเป็นระบบและปลอดภัย

2. ด้านการตรวจสอบภายใน ครูมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตรวจสอบภายใน ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานตรวจสอบ และปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจสอบ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุ และทรัพย์สินการบริหารด้านอื่นๆ รวมถึงการตรวจสอบบัญชี สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรายงานผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ และติดตามผลการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายใน โดยมีการดำเนินงานเป็นทีมนำเสนอ และเผยแพร่รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไป

3. ด้านการบริหารสินทรัพย์ ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสินทรัพย์ ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการวางแผนกำหนดความต้องการ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารสินทรัพย์อย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามระเบียบ ขั้นตอน กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในจัดทำนโยบายการสร้างควมตระหนัก และให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรในการบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับประสิทธิผลขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จารุวรรณ มาแต่้ม. (2561). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- จารุวรรณ รากเงิน. (2560). *การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี. (2560). *สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด, และ บุญส่ง นิลแก้ว. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3),607-610.